

Nr.20

PIEKTDIEN

2003.gada 31. oktobrī
CENA VIENS PALDIENS

“PASACIŅA” GADSKĀRTĀS

☀ **Miķeļi** – rudens saulstāvju svētki, ko svin 29.septembrī, kad diena un nakts vienādā garumā, kad dzērves aiznes launagu sev līdz. Tie ir ražas novākšanas svētki, ko senāk dēvēja par Apjumībām, Apļāvībām, Jumja svētkiem, Rudenājiem. Mūsu pirmsskolas izglītības iestādē Miķeļi it kā ievada gadskārtu svinību apli, jo tie ir pirmie svētki jaunajā mācību gadā.

☀ **“Pasaciņā” Miķeļdienā** viss saistījās ar un ap āboliem. Bērni ābolus iepazīna caur sajūtām – garšu, smaržu, redzi. Tas bija Lielais Ābolu jampadracis, kurā izdziedāja dziesmas, minēja mīklas, gāja rotaļās, ēda gardumus tikai un vienīgi no āboliem.

4.grupas bērni kopā ar Inesi jau no agra rīta rosījās uz ābolu pankūku cepšanu. Liela māksla ir pagatavot patiešām labu pankūku mīklu, tādēļ darbiņus – ābolu rīvēšanu, olu putošanu, mīklas maisīšanu veica ikviens, rindas kārtībā. Un kur nu vēl pašu pankūku cepšana, kad čurkstošajā eļļā gozējās brūnas un smaržīgas pankūkas, kas prasīt prasījās uz tūlītēju apēšanu. Arī vecāku izdoma un pavārmāksla ir visaugstākajā līmenī, jo tik daudz našķu no āboliem Miķelis un Tārpiņš Tālis savu mūžu nebija garšojuši.

✍ **Ineta**

- Anna** – Tie svētki bija mammām, tētiem un mums.
- Tīna** – Mājās bija sataisītas kūkas. No rīta grupā cepām pankūkas.
- Niks** – ēdu ābolu pankūkas un savu kūku. Manā kūkā bija āboli.
- Antra** – mēs zālē dziedājām, dejojām, sēdējām pie galdiem un ēdām ābolus, pankūkas.
- Paula Gunāra** – skaisti bija. Mēs dejojām par ābolīšiem un gājām rotaļās. No mājas atnesu ābolu kūku. To cepa mammucis un mēs to ēdām.
- Kristers** – ēdām ābolus, dziedājām, dejojām, lecām. No rīta cepām pankūkas.
- Samanta** – uz svētkiem bija mana mamma, Armands un Ina. Mēs ēdām, dziedājām un sitām plaukstas.

✍ **Sarma**

“PASACIŅAS” ĪSZIŅAS

☞ **22.oktobrī PII “Pasaciņa” iesākās starptautiskais bērnu veidoto animāciju filmu festivāls 2003, kas visā Latvijā turpinājās līdz 28.oktobrim. Pasākuma organizatore ir māksliniece Aija Freimane.**

Mūsu audzēkņiem bija dota iespēja noskatīties animācijas filmiņas, kuras veidojuši bērni vecumā no diviem līdz 17 gadiem. Visas filmiņas vieno viena tēma – bērnu pasaule bez vardarbības.

Laikraksts “Diena” (24.oktobrī) raksta, ka festivāla priekšvēsture jāmeklē Mūrmuižā, kur Aija jau septiņus gadus rīko radošās bērnu un jauniešu kultūras un mākslas vasaras nometnes. Katru gadu tajās bijusi arī animācijas darbnīca, kas ir ļoti populāra. Tur veidotās filmiņas Aija reiz parādījusi saviem bērniem – Paulai un Miķelim, un viņu reakcija Aiju pārsteigusi – viņi pārstāja spēlēt un sāka aizrautīgi skatīties, pēc tam prasot vēl un vēl. “Es atskārtu, ka tas varētu būt interesanti arī citiem bērniem un arī pieaugušajiem.”

☞ **Oktobris “Pasaciņā” bija izsludināts par kastaņu vākšanas mēnesi.**

Kastaņu vākšanas mērķis – izveidot masāžas baseinu, kur kastaņi pildīs nozīmīgāko lomu. Savāktie kastaņi tiks labi izkaltēti un sabērti piepūšamā baseiniņā. Bērni fiziskās kultūras nodarbībās varēs saņemt itin patīkamu masāžu. Šāda masāža labvēlīgi iedarbosies uz muskuļaudiem, palielināsies to tonuss un elastība, tiks trenēta arī asinsrites sistēma. Pēc šādas masāžas uzlabosies organisma vispārējais stāvoklis un mazināsies nogurums.

Masāžas grozs jau darbojas pašu mazāko bērnu grupā. Bērni to ir novērtējuši un ļoti iecienījuši.

☞ **Sagatavošanas grupas bērni turpina piedalīties ZAAO izsludinātajā projektā “Cilvēks, vide, atkritumi”.**

Mēs kopīgi ar bērniem mācāmies šķirot sadzīves atkritumus – plastmasas pudeles un makulatūru. Aicinām ikvienu, kuru rūp apkārtējā vide un dabas resursu saglabāšana iesaistīties šīnī akcijā kopā ar mums.

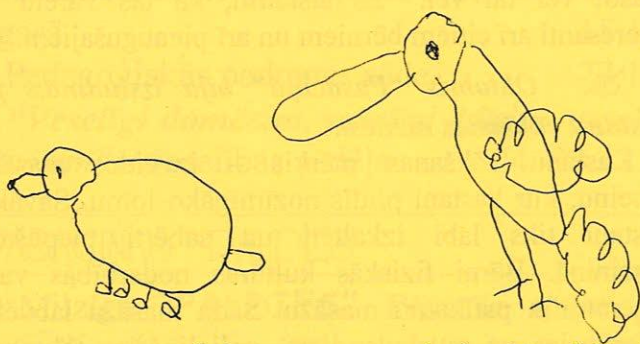
29.oktobrī Kauguru skolā viesojās Rīgas Zooloģiskais dārzs. Arī mūsu lielākie audzēkņi satikās ar dažādiem dzīvnieciņiem.

Emīls – Mūs autobuss aizveda uz skolu. Es redzēju čūsku - žņaudzēju, lapsu. Tai bija bail, ka tik daudz cilvēku. Bruņurupucis ierāva galvu bruņās. Vēl bija papagailis. Tas ēda banānu. Žurka ošņājās. Arī jūras cūciņa bija.

Māris M. – Bijām Kauguros sakaīties dzīvniekus. Tur bija lapsa, čūska, ūpis. Ūpim bija acis vaļā. Viņš saktījās uz mums un grozīja galvu. Vēl bija papagailis, jūras cūciņa, bebrs, žurka un pele. Viņas nedzīvoja vienā būrī. Tarakāni rāpelējās un gāja. Bija brūns trusis un zem līpas balts.

Andris T. – Mēs braucām skatīties dzīvniekus. Mūs veda Agita ar savu mašīnu. Citi brauca ar busiņu. Es redzēju zaķi. Viņš bija brūnā krāsā. Bija bebra kungs. Viņam bija aste. Redzēju peles un žurkas. Man patika žurka. Bija daudz putni. Tie bija smuki.

Justīne – Bija papagailis. Viņš onkulim knieba kaklā. Bija žņaudzējčūska. Vēl bija degunlācītis, trusis, bebris, sesks, zaķis, ūpis. Vēl bija tāda kā pīle, bet tā nebija pīle. Vēl bija tarakāni. Tie rāpoja un krita zemē. Vēl bija jūras cūciņa un žurka. Tās bija mierīgas.

Lauma – mēs aizbraucām uz skolu. Tur bija čūska, lapsa, degunlācītis, zaķis, bebrs. Lapsa stāvēja onkulis rokās un neko nedarīja. Onkulis paņēma papagaili uz pleca un tas ieknieba.

Līva – mēs redzējām čūsku, bebru, sesku, jūras cūciņu, žurku. Lācis ātri uzkāpa uz būra un paņēma banānu. Viņam bija spics deguns. Zaķis bija pelēkā krāsā. Lapsa bija liela mazā būrītī. Bija ūpis, bija papagailis. Viņš ēda banānu. Sesks izkakājās zemē. Man patika čūska.

☛Sarma

Kā sagatavošanas grupas bērni kastaņus lasīja.

Kādā skaistā oktobra dienā, dodoties ar bērniem pastaigā, pamanījām zemē daudz, daudz kastaņšus. Tie bija tik skaisti, tik brūni, tik apaļi. Paši tā vien jautājoši uz mums lūkojās – “Varbūt varam jums noderēt?” Nolēmām, ka salasīsim tos maisiņā un izmantosim tos dabas stūrītī, matemātikā skaitīšanai, dažādu “ķiņķēziņu” veidošanai, sava vārdiņa izlikšanai un vēl un vēl... Bērņus kastaņu vākšana ļoti ieinteresēja.

Kādu dienu milzīgu kastaņu maisu salasījām, palūdzot atļauju “Aizupes” māju saimniecei Vitai. Tos lasot, bērni nostiprināja savas zināšanas skaitīt mācīšanās. “Kurš salasīja kastaņus visvairāk?” – tas bija visbiežāk uzdotais jautājums. Tad nu bērni mēģināja savus savāktos kastaņus saskaitīt, bet tas izrādījās neiespējami. Tad kopīgi nolēmām kastaņu daudzumu noteikt mērot tos ar mērkrūzi (1L).

Oktobris bērņudārzā tika izsludināts par kastaņu vākšanas mēnesi. Tas mums patika, jo kastaņu vākšanas azarts jau mūsos kūsāt kūsāja. Lieli palīgi bērņiem kastaņu vākšanā bija viņu ģimeņu locekļi – mammas, tēti, brāļi, māsas un citi mīļi radiņi. Un šie ir mūsu kastaņu vākšanas akcijas lielākie aktīvisti:

- ☛ Edijs Dāvis – 134 mērkrūzes
- ☛ Mīks – 70 mērkrūzes
- ☛ Andris – 30 mērkrūzes

Kopā pavisam salasītas 284 mērkrūzes. Ja pieņem, ka vienā mērkrūzē satilpst 95 kastaņi, cik kastaņu kopā?

Salasītie kastaņi lieliski noderēs mūsu bērņu veselības stiprināšanai, jo ar tiem piepildīsiem masāžas baseinu. Kāpēc par lielu naudu pirkt bumbiņas, ja var izmantot dabas doto materiālu?

☛Viola

Negribas, bet jādara

“Gudri vecāki apzinās, ka vārds “vajag” cieši saistīts arī ar bērna pašapziņu,” uzskata ģimenes psihoterapeite AINA POIŠA. “Minēto “vajag” var salīdzināt ar tiltu no bērnības uz pieaugušo pasauli. Izlutināti bērni, kuri tikai gaida, lai citi apmierinātu viņu iegribas, parasti veidojas par patērētājiem. Uzvarot savu “negribu”, izdarot ko sev un citiem nozīmīgu, cilvēks ir devējs, nevis tikai ņēmējs. Tas ceļ pašapziņu. Lai šajā pasaulē sadarbotos, iesaistītos spēlē, diemžēl bieži nākas aplāpēt savu egocentrismu un darīt lietas, kuras patiesībā nemaz tik aizraujošas nešķiet.”

“Nē” nenozīmē nerespektēt citus

✓ Bērns nevar izaugt par pilnvērtīgu personību, ja viņam mazotnē pietrūkst vecāku rūpju un mīlestības, taču ne mazāk nozīmīgi viņam ir iemācīties respektēt citu vēlmes. Lai šajā pasaulē pastāvētu, mazajam ir jāprot pateikt arī: “Nē!” Taču tas nenozīmē rēķināties tikai ar sevi.

✓ Bērns pats no sevis pēkšņi nekļūs ļoti pieklājīgs un tolerant. Tāpat kā nesāks klausīt, ja viņš jau no mazotnes būs pieradis – to, ko negribu, varu nedarīt. Tāpēc vēlams, lai mazajam jau no divu gadu vecuma ir savi, viņa spējām atbilstoši pienākumi.

✓ Divus trīs gadus vecs bērns parasti ļoti vēlas iesaistīties mājas dzīvē, darīt to pašu, ko pieaugušie. Vecākiem šajā laikā vajadzētu darīt visu iespējamo, lai mazajā šo vēlmi neiznīcinātu. Mamma, bieži vien vēlēdamās ar daudziem pienākumiem tikt galā iespējami ātrāk, cenšas visu izdarīt pašas, aizbildinoties: “Viņš jau vēl maziņš, gan jau – kad paaugsies, tad arī varēs mazgāt traukus un tīrīt māju!” Bērns līdz ar to pierod, ka viņa vietā visu izdara kāds cits.

✓ Bērni pēc triju gadu vecuma ir “pilni” ar vārdu “nē”. Uz to jāskatās ar iecietību, minēto pieņemot kā zināma attīstības posma neatņemamu sastāvdaļu. Tādi mazuļi, kuri bez ierunām ir ar mieru pildīt katru vecāku pavēli, nemēdz piedzimt. Daži reizēm par tādiem kļūst, ja viņus jau no agras bērnības ļoti apspiež, taču tas bērna attīstībai par labu nenāk. Tāpēc lūgumus vēlams izteikt tā, lai bērnam nebūtu iespēja pateikt: “Nē!” Piemēram: “Kad tu to darīsi? Tūlīt vai pēc desmit minūtēm?” Tāpat vecākiem savas prasības nevajadzētu izteikt pavēles formā, bet tā, lai mazais, palīdzot un izpildot tēta vai mamma likto, justos vajadzīgs, pilnvērtīgs ģimenes loceklis, kuram tāpat kā visiem mājniekiem, par kaut ko jāuzņemas atbildība.

Varbūt ņemt talkā “bērziņdakteri?”

✓ Bērnam jau no mazām dienām jāapzinās, ka rūpes par savu ķermeni (higiēnas normu ievērošana, došanās pie zobārsta u.c.) vajadzīgas viņam pašam, nevis mammai. Mazie ļoti pārdzīvo, ja vienaudžu sabiedrībā viņus apsūkā, apsmej un nepieņem. Ja bērnu grūti pierunāt mazgāties, pastāstiet viņam, kā mēdz saukt cilvēkus, kuri nemazgājas un staigā nevīžīgi. Sišana – tā ir bezspēcības pazīme. Daudz audzinošāk, ja vecāki bērnam dod iespēju izjust savas negatīvās rīcības sekas. Piemēram, ignorējot viņa prasības, zināmu laiku pret bērnu izturoties vēsi, atturīgi. Tā, protams, ir manipulēšana, taču jāatceras, ka arī bērns, nepārtraukti pret kaut ko protestējot, manipulē un vēro, cik tālu viņš savā visatļautībā var aiziet.

✓ Stīvēšanās par darbiem būs daudz mazāka, ja bērna protestu un jūtas akceptēsiet, sakot: “Jā, saprotu, ka tu neesi apmierināts, bet man ir ļoti svarīgi, ka tu to izdarīsi. Tu vari to darīt tūlīt un vari arī vēlāk.” Tāpat jāatceras, ka bērna ikdiena nevar sastāvēt tikai no vienām vienīgām vecāku izteiktām vajadzībām. Darbiem un atpūtai jābūt līdzsvarā.

✓ Ja bērns protestē pret iešanu uz bērnudārzu, tas ļoti bieži liecina par to, ka mazais jūtas nedrošs un ir vēl ļoti atkarīgs no vecākiem. Taču pirms sākšanas iet skolā bērnam vajadzētu dot iespēju iejusties vienaudžu sabiedrībā, pieradinot viņu pie cita veida attiecībām, vides.

Ģimenes skola

Ja bērns redz, ka vecāki respektē viens otra vajadzības, laika gaitā arī viņš iemācīsies cienīt citu lūgumus. Piemēram: mamma gatavo pusdienas, tēvs ar dēlu skatās televīzijas pārraidi. Durvīs parādās mamma un saka vīram: “Man vajag tavu palīdzību! Vai tu neatnāktu man palīgā sagriezt burkānus?” Ja tētis spēj savu gribu “nolikt” malā un atsaukties, tad arī bērns nākamreiz darīs tāpat. Taču to gaidīt velti, ja tēvs mātes lūgumu bērna klātbūtnē ignorēs, izliekoties, ka to nedzird, vai arī pasakot: “Tev taču pašai iznāk labāk!”

✓ Bērnu un vecāku attiecības lieliski tuvina mazas ģimenes apspriedes, kurās katrs, neslēpjot neveiksmes, pastāsta, kā viņam aizvadītajā dienā vai nedēļā klājies. Bērni līdz ar to redz, ka arī pieaugušajiem ne vienmēr viss izdodas perfekti, bet tas nav iemesls, lai neturpinātu iesākto.

Ieva Atkale

*Pārpublicēts no žurnāla “Sievietes pasaule”
/2003.g septembris /*

"PASACIŅAS" VALODIŅA

☺ Pastaigā 4.grupas bērni vēro kā staigā mākoņi.

Liena secina: "Debesis iet projām!"

☺ Niks skaļi sauc: "Eiropa! Eiropa!"

Paula: "Zini, kas ir Eiropa? Zviedrija ir Eiropa!"

☺ Vilita jautā: "Kā sauc kastaņkoka auglīšus?"

Emīls: Kastantiņi.

"PASACIŅAS" DARBIŅI NOVEMBRI

✓ *Rotaļnieks Mārtiņš* un viss par maizi – ciemos Valmieras novadpētniecības muzejs 07.11.

✓ *"Uz priekšu grauzēji!"* - leļļu teātra izrāde 12.11.

✓ *"Visiem labi, visiem labi, Mana tēva zemītē."* – Latvijai dzimšanas diena 14.11.

✓ *"Mana dzimtā vieta"* – bērnu radošo darbu izstāde 14.-21.11.

✓ Latvijas Republikas neatkarības proklamēšanas 85 gadadienas svinības Kauguru pagasā. 15.11.

✓ Pedagoģiskās padomes sēde 27.11.

✓ *"Veselīgi domāsim, veselīgi ēdīsim, veselīgi dzīvosim"* - veselības nedēļa 24.-28.11.

"PASACIŅAS" PALDIĒS

☝ Milzīgs **"PALDIĒS"** *Pēterīša tētīm* par dāvētajiem kokmateriāliem, no kuriem pavasarī taps jauni elementi sporta laukumā.

☝ 4.grupas bērni un audzinātājas lielu paldies saka *Lienas tētīm* par garšīgo medu, *Annas mammai* par dāvaniņām no Turcijas, *Dāvja mammai* par milzīgo kastaņu maisu!

☝ Lielais paldies par piedalīšanos kastaņu vākšanas akcijā visiem bērniem un viņu aktīvajiem ģimeņu locekļiem!

SVEICAM ! SVEICAM ! SVEICAM !

☘ VĀRDA DIENĀ

*Mēs būsim tā,
mēs būsim tā:
kā margrietiņas vainagā,
kā bērzu rinda ceļmalā,
kā gliemežvāki jūrmalā –*

*Kā balta svītra karogā,
mēs būsim tā.*

Māra Cielēna

LĀSMU	01.10.
DAIGU	16.10.
ELĪNU	19.10.

☘ DZIMŠANAS DIENĀ

*Mēs mīļosim tos vārdus
un nomazgāsim
Lai balti uz savām valodām iet,
Lai tava valoda
rāma un stipra
tumsai nākot, mieg mierīgi ciet.
Māra Cielēna*

PĒTERI ZELČU	07.10.
STAŅISLAVU DUKAĻSKI	11.10.
MIKUSU ĀBOLIŅU	13.10.
MAIRI LOIKO	18.10.
ANDRI TOLMANI	27.10.
VIOLU TUPIKĒVIČU	16.10.
MĀRU GAILĪTI	18.10.
LARISU AKULOVU	23.10.
TATJANU SAVURENKOVU	25.10.

VĒROSIM LAIKA ZĪMĒS

✓ Ja sniegs uzkrīt uz koku lapām – būs gara, dziļa ziema.

✓ Ja rudenī sniegs uznāk, pirms kokiem vēl lapas nav nobirušas, - gaidāma vētrains ziema.

✓ Ja sniegs uzkrīt nesasalušai zemei – būs silta ziema.

✓ Ja uzkrītis pirmais sniegs – līdz ragavu ceļam palikušas sešas nedēļas.

✓ Ziemā uznāks tik daudz atkušņu, cik dienu noturas pirmais sniegs.

✓ Ja pirmais sniegs nostāv divas dienas – ziemā divus mēnešus būs sniegs, ja trīs dienas – trīs mēnešus utt.

✓ Ja rudenī agri uzkrīt sniegs – būs arī agrs pavasaris.

✓ Ja novenbris auksts – būs silts marts.

✍ Redaktore - Ineta

Korespondente -

Sarma

Datorsalikums - Anita